

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Augusztus' 11-dikén 1818.

Északi Amérikáii egygyesült Státusok, Nagy Britannia, és Spanyolország.

A' Londoni Minísteri Kurirban, két fontos levelek jövének-ki, mellyek mint ő mondja, Charlestownból, Északi Amérikáiból, az egygyik Május' 9-dikén, a' másik Junius' 5-dikén, indíttatnak hozzá. Találtatnak mind kettőben oly dolgok is, mellyekről már röviden emlékezünk, de értelmesebb vóltokért még is egészszen ide teszszük őket. Megérdemlik ezek most is, jövendőre nézve pedig még inkább, hogy figyelemmel elolvassassanak. —

Május' 9-dikén: — „A' Floridák' állapotja még nem dönt-el. Hanem az Egygyesült Státusok már telyességgel nem titkolják azeránt való czélzássokat, hogy magokévá akarják tenni őket. Ugyan, a' józan okosság' nevében, mit fog a' Britanniai Kabinét ezen környűlállások között tselekedni? Megvakulhat-é ő annyira, hogy azokat a' dolgokat által ne lássa, a' mik abból következnek, ha az Egygyesült Státusok a' Floridákat elfoglalják? Bezzeg ezek ugyan esmerik ám azokat a' hasznokat, mellyek reájok nézve ezeknek' elfoglalásából következni fognak. Ez az oka, hogy még a' Madison elölülősége alatt egy titkos törvény hozattatott, melly által meghatalmaztatott a' következő esztendőkbéli elölülő, akár ki legyen az, hogy a' Floridákat, mihelyest valami félelem mutatja magát azeránt, hogy más idegennek ada-

tik, vagy pedig valamelly más idegen él akarja foglalni, azt előzze-meg, 's azonnal foglalja-el. Ez a' törvény már most nem titok, mivelhogy a' mostani Elölülő kihirdettette; kétségkívül munkabavételés végett; 's minthogy fontosabb fogást a' Spanyoltartományoknak elfoglalására nem talált, a' Seminoles nemzet ellen kezdett eltörlő hadakozást, 's ezt a' Nyugoti Florida' belső részéig bevitte, 's ott, Pensacolatól nem messze a' St. Mark' erősségeit elfoglaltatta. Nem soká azt fogjuk hallani, hogy a' St. John vizig előnyomultak seregei. A' mi St. Augustin' várát illeti, ez, tsak munitziója 's elesége legyen, még védelmezheti magát egy darabig. Kibeszélhetetlen fontosok ezen két tartományok partjai az Egygyesült Státusokra nézve. Pensacola, 's az ő Nyúgotra eső egyéb öbleik, úgy mint az Apalachicola, a' Tempo, 's a' Rio Grande, olyanok, hogy a' legnagyobb kereskedő hajók kiköthetnek oda, valamint szintén a' Kéleti öblökből számtalan prédáló hajók veszedelmezethetik a' Bahama szigetek és Florida közt lévő szoros tengeren azoknak a' nemzeteknek kereskedését, kiket onnét az Egygyesült Státusok kirekeszteni kívánnak. Hát Uj-Orleans városa, melly az ő jó fekvése, boldog állapotja, 's kereskedési iparkodása által már a' legvakmerőbb reménséget fellyül haladta, mi nemü állapotra fog e' még valaha jutni? Ezt az ő Missisippi torkában való fekvése az egész Nyugoti világ' kereskedő tartalékházává (magazi-

numává) teszi! Tekintsen uraságod tsak fél szemmel ezen tartományok' mappájára, meglátja, hogy az ide való egész kereskedésnek Európából Napkeleti Florida' tsutsánál kell elfolyni, 's ezen tartomány' politikájához kéntelenítettik magát szabni. Ha Nagy Britannia szert tehetne ezen Floridák' birtokára: ő vagy egészszen semmivé tenné Uj-Orleans kereskedését, vagy pedig minden iparkodással rajta lenne annak oltalmazásán, ha tudni illik ezen utólsó esetben az Egygyesült Státusok arra reá vennék magokat, hogy a' Missisipi vize' és Louisiana' minden vidékeiről lemondanak. Melly fontosokká lennének így a' mi Kanadai birtokaink, akár ki megitélheti; minthogy ekképpen Északi Amérikanak minden Déli partjaival kereskedési közösülést kapnának."

Jun. 5-dikén (ugyantsak Charlestownból: —"

„Az Európai Hatalmasságok' még ki nem nyilatkoztatták a' magok célzásait, a' Floridákra nézve: de én tsak ugyan valósággal hiszem azt, hogy ők meg nem fogják azt engedni, hogy ezen tartományokat az Egygyesült Státusok elfoglalják: azonközben ezen utólsók is látván, melly véghetetlen hasznokra lenne nékiek azoknak birtokába eshetni, erre nézve minden iparkodással azon vannak, hogy addig, míg az Európai Hatalmasságok a' magok készületeiket teszik, ők azon tartományokba beülhessenek. Kétségenkívül hallotta uraságod eddig, hogy mitsoda hadakozást gerjesztettek a' Seminolesek ellen. Ez egy egész eltörlésre célzó hadakozás, és Generális Jackson ebben egészszen a' maga Országlószéke' plánumát követi. Ő az Indusokat üldözvén, a' Spanyolokat is kikergette az Apalanchicola' öble mellett lévő St. Marck erősségeiből, 's mint mondják Pensacola ellen is sereget küldött. Amelia szigetéről, mellyet ugyan már ők régen elfoglaltak, még

semmi próbát nem tettek *Napkeleti Florida* ellen, de a' sziget' vezére, a' ki véllem nagy esmeretségbe van, azt írja nékem, hogy minden nap' várja a' parantsolatot a' *St. Augustin* ellen való előnyomulásra. Ennek Kommandánsa ugyan, ha illendően segítettőne, megfelelhetne a' támadóknak: de én azt hiszem, hogy az őrző seregnek nem sok van mit egyék. Higygye-el azt nékem uraságod, hogy ha az Egygyesült Státusok ezen tartományokat egyszer elvehetik, 's a' hadakozás kitalál ütni, akkor Nagy Britannianak egész tengeri ereje nem leszen elégséges arra, hogy a' kereskedést ezen tengertsatornában megoltalmazhassa. Én azt mondom, hogy az Egygyesült Státusok oly fontosnak tartják ezen tartományoknak elfoglalását, hogy készebbek volnának az Európai minden Hatalmasságokkal háboruba elegyedni, mint sem ezen tartományokat Angliának által engedni. Ezen Egygyesült Státusok sebesebb lépésekkel haladtak előre a' politikai elhatalmasodásban, mint sem az Ő vagy Uj Historiában valamelly példáját lehetne mutatni; 's ha még tsak néhány esztendeig nyugodhatnak, hatalmasabbakká lesznek, mint akármelyik Európai nemzet. Minnyájok egész nékifekvéssel 's feszüléssel azon iparkodnak, hogy minden boldogságaikat, mellyeknek jelenvaló birtokában vannak, állandókká tehesék. Minden belső intézeteik legjobban elrendelt plánum szerént közelgetnek a' tökéletesüléshez. Tsak az az egy környülállás, hogy ő nállok minden magános Státusra magára van bizva, hogy mindenik a' maga tulajdon helyheztetésével megegyező különös törvényei szerént éljen, véghetetlen hasznot hajt nékiek. Mindenik elvégzi otthon az őtet különösen illető törvényhozást, 's eszszerent oly sok munkától megkiméllődik az ő közép-ponti Törvényhozások, a' mennyit talám külömben egyegy ülésen el se' vé-

gezhethne. E' teszi a' Szövetségi Ország-
lás' Systemájának legfőbb gyámoszlo-
pát: ennek hasznos voltát ezen Státusok
már most nem próbálgatják, mert már
egészszen meggyőződtek próbálgatás ál-
tal jósága felől. Nem azt akarom mon-
dani, hogy ebben már semmi oly fogyat-
kozások ne' találatnának, mellyeket még
a' jövő idő és böltesség fog elhári-
tani belőlle: hanem tsak azt, hogy ez a'
Systema, mellyet én tsudálva nézek 's a'
melynek különös resultátumait megval-
lani kéntelen vagyok, arra a' tökéletes-
ségre lépett, hogy ezen embereknek ha-
tárnélkül való hitelt szerzett, 's azt igé-
ri nékik, hogy őket a' föld' legditsősé-
gesebb nemzetei között elsővé teszi."

Ezek valának a' Londoni Kurirhoz
Ch a r l e s t o w n b ó l érkezett két magá-
nos, már jó régi levelek. A' N e y - Y o r k i
újságból is kiadtak ugyantsak ezen
Londoni levelek egy már hasonlóképpen
régitske, de a' most folyó környulállá-
sokra nézve nagyon nevezetes tudósítást.
Ennek ez a' foglalata: —

„A' mi Elölülönk Státusaink' határ-
szélein útozik; erősségeinket a' parto-
kon olyan oltalmazási állapotra helyhez-
teti, a' milyenre tsak lehet; Philadel-
phiában egy flotillát, kised hajók-
ból álló hadi hajós sereget készített leg-
sietőbb iparkodással; minden Státusa-
inkból összehivatta a' hajóépítéshez és
foldozáshoz értő átsokat a' munka' siet-
tetése végett; a' fegyveres nép hadi for-
dulásokban gyakoroltatik, 's oly mozgá-
sokat teszen, mint a' éppen az ajtónk
előtt állana a' hadakozás. Tisztjeink,
kik a' békesség' helyreállása után 1815-
ben elbotsátiattak, a' szolgálat-tételre
mind özsze hivattattak; 's még is mind
ezek mellett beszéllek, sőt fogadástéte-
lek által is el akarják véllünk hitetni,
hogy nem fog hadhirdetésre kerülni a'
dolog. Miképpen kelljen ezt a' sokféle
ellenkezést egymással megegyeztetni,

mi nem tudjuk. A' mik Floridában törté-
tétek, minnyájunk fejét elfoglalták: de
ezeknek előpostáját már elég nyilván-
ságon láthattuk az utolsó Congressusi
disputálásokban. Angli a szemmel tart-
ja készületeinket és azt, hogy melly nagy
barátsággal fogadtattak a' Buenos-Ayresi
Respublikánál a' mi oda küldetett Köve-
teink. Ide járul, hogy egy ember sin-
tsen Státusainkban, kit annak buzgó ohaj-
tása ne élesztené, hogy az a' tusakodás,
melly az új világ' tengereit vérrel festeni
még ez mai napig is meg nem szünt,
már valahára elvégződjék. Mind ezek ar-
ra határoznak bennünket, hogy ezen bi-
zontalankodásnak megszüntetésére talál-
junk módot, 's ha egyebet nem találunk,
nyilvánóságosan nyuljunk fegyverhez. Az
által, hogy a' Spanyol Insurgensek pré-
dáló hajóit akadályoztatás nélkül bebo-
tsát a Országlószékünk kikötőhelyeinkbe,
külömben is eléggé kinyilatkoztatja, hogy
nékik javokat akarja. A' melly lépése-
ket Országlószékünk Floridában tétetett,
azon jelentés szerént, mellyet a' nállunk
lévő Spanyol Követnek Ritter O n i s úr-
nak ugyanakkor tájban által adatott, nem
egyéb egy valóságos hadhirdetésnél. De
a' nyilvánságos hadhirdetés sem fog ki-
maradni. Nem tselekedhetjük, hogy
itt egy történetet meg ne említsünk.
Egy fregátunk Spanyolországnak St. Vin-
cent nevű fokánál egy idegen fregáttal,
melly esmeretlen zászlóval evezvén két
Spanyol kereskedő hajót kísért 's védel-
mezett, megverekedvén 's őtet elfogván,
a' hajón semmi olyan papirosra nem ta-
lált, melyből megtudhatta volna, hogy
mitsoda nemzet' hajója legyen. Ezen
történetből kitettzik, hogy Spanyolország
ezen új hadakozásban, melly a' régi vi-
lágot éppen úgy érdekli, mint az újat,
bizonyosan nem fog a' viaskodás helyé-
re Szövetségesek nélkül kiállani. Fog-
nak néki segítői ta'áltatni." — Ezen utól-
só megjegyzéséhez képepest meghivja az

Amérikai nevezett újság 'a' hazafijakat, hogy így állván a' környülállások, 's ha talám a' hadakozás' inségeit az alkudozások' útján el nem lehetne háritani, viseljék magokat Öseikhez 's magokhoz méltó módon.

* * *

Ezen új hadakozáshoz készítő tudósításoknak felhordása után, ily új dolgokról való tudósításokkal szolgál ugyan tsak ezen Londoni Kurir: — „A' National Intelligencer, Georgiai levelezőji után erőssíti, hogy Pensacolat, Nyugoti Florida' fő városát, Jackson az Amérikai seregek' vezére, Május' 21-dikén elfoglalta, 's még pedig, minthogy azt az ő felkérésére a' Spanyol Kommandáns fel nem adta, tehát reárohannással foglalta-el. Ha ez így van, mond a' Kurir, így, de facto, kihirdették az Egygyesült Státusok a' hadakozást. De mi még most is hitelesebbnek tartjuk lenni azt, hogy az Amérikaiak nem avatkoztak belé ily hebehurgya módon egy oly hadakozásba, a' melly károsabban üthetne-ki reájok, mint ellenségeikre nézve; mert ne gondolják ők, hogy az ő kereskedő hajójikat tsak magok a' Spanyolok, hanem Spanyol zászló alatt sok más prédáló hajók, fogják bántani. Azonközben ha ők semmi efféle tekintetekkel nem gondolnak, ha az ő Országlószékjeknek elméjében kedvesebb 's uralkodóbb gondolat annál nintsen, mint a' két Floridáknak elfoglalása, ha ők tsak azt forgatják szemek előtt, hogy ezeknek elfoglalása által melly szép egészszé fogják ők tenni a' magok Státusaikat, 's hogy a' Mexikói tenger' öblei és révei az ő hajójiknak melly jó, melly kézügyben lévő kereskedési helyekül fognak szolgálni — már így mi is úgy itélünk, mond a' Kurir, hogy ezen tekintetek, 's kivált az utólsó, egyáltalában megérdemlik, hogy Anglia kinyilt

szemekkel figyelmezzzen ezen tulsó-világi vetélkedő társainak lépéseire.“

Azt írják Londonból, hogy ott semmi valamire való kereskedő ház nem hozza már kétségbe Pensacolának elfoglaltatását. Nem is lehet külömben, mivelhogy mind azok az újságlevelek, mellyek Amérikából Julius' 24-dikén Londonba megérkeztek, ugyan azt megegyezve erőssítik. — Sőt a' Philadelphiában lévő Anglus Konzul meghatározva írja, hogy az Egygyesült Státusok 500 meghalt vagy megsebesedett embert veszettek - el ezen városnak berontással lett elfoglalása által. — A' Ministeri Kurir pedig ezeket az újabb tudósításokat is megemlítvén, ezekre se' mond 's nem is mondhat egyebet, tsak ezt: — Hogy, ha így, tehát valósággal elkezdődve lenni tarthatjuk Spanyolország 's az Egygyesült Státusok között a' hadakozást.

* * *

Melly sokat látott, hallott és tapasztalt ember légyen az Egygyesült Státusok' mostani Elölülője, vagy Első-embere, Monroe James, így adják elő a' külső levelek: Születését vette Virginianban 1759-ben. A' Szabadságért való hadakozásban katonai életre lépven, a' Trentoni tsatában sebet kapott; Generál Washington által Kapitányá tétetett; 1782-tőben a' Virginiai Törvényhozó gyűlésnek, a' következett esztendőben a' Congressusnak, 1787-ben ismét a' Virginiai Törvényhozó gyűlésnek, 1788-ban pedig a' békességnek ratificalására kineveztetett Biztosságnak, 1790-ben a' Senatusnak, tagja volt. 1794-ben Frantziaországba Követnek küldetett, a' honnét Washington által visszahivattatván, egy mentő irást adott-ki, 's mindjárt azután Virginiai Kormányozóvá választatott. A' Washington után következett Elölülő Jefferson,

ötet ismét Frantziaországba küldötte, hogy Louisiana eránt alkudozzék; 1803-ban Londonba, 1805-ben pedig Madridba küldetett Követnek; onnét visszajöven ismét a' Virginiai Törvényhozó gyűlés' tagjává, 1810-ben pedig ismét ezen Státus Kormányozójává választott; 1812-ben Státusministerré, 1814-ben hadi Ministerré tétetett. Most Elölülő, vagy a' Státusok' Első-embere.

Spanyol Ország.

A' prédáló hajók arra a' vakmerőségre kezdtek vetemedni, hogy a' Kadixi kikötőhely'szája előtt elkapják a' kereskedő hajókat. Most nem rég' is így kaptak-él egygyet, mikor addig szerentsésen megérkeztén, oda éppen bevezni akart volna. A' St. Vincent és St. Maria fokaik közt is ily módon ragadoztak - elhat kereskedő hajót. Mint látszik már nagyobb szerű hajókra is szert kezdenek tenni, minthogy a' Kadixi öböl' szorosa előtt egy independens fregát mutatta-meg magát két Korvettékkal. Sok olyan hajós legények találhatnak ezen hajókon, a' kik folyvást beszélnek az Ánglus és Frantzia nyelvet. Hasonlóképpen nyughatatlankodtatják ugyan ezek a' Gallitziai partokat is. Ortegálnál két kereskedő hajót fogtak-el. A' Portugallus 's kivált a' Lisbonai kereskedők egészen elijedtek a' sok kárnak hallására, mellyek nékiek is ezen ragadozók tettek. Marschal Beresford Londonba vette útját Lisbonából, mint erősítik, azért, hogy terjeszse elejébe az Ánglus Országlószéknek, hogy melly szükséges legyen a' Spanyol és Portugallus partok mellé egy hajós sereget küldeni a' kereskedésnek védelmezése végett, annyival is inkább, hogy már semmi féle zászlóval evező hajónak nem kedveznek a' ragadozók.

Ismét emlékezet tétetik a' külső levelekben azon tengeri verekedésről, melynek a' Brion vezérlése alatt lévő in-

surgens és a' Spanyol Királyi hajós seregek között Junius' 12-dikén kellett a' környülállások szerént történni, 's azt erősítik, hogy az Insurgensek voltak a' győzedelmesek.

Német Ország.

A' Göttingai rut lármát így beszélik elő némelly külső levelek: —“

„Hitelesen lehet, úgy mond, erősíteni, hogy ilyen lármához hasonlóról nintsen emlékezet a' Georgia Augusta' Akadémiai történeteinek Kronikájában. Ezen minden tekintetben szomorú történetre, következő környülállások adtak alkalmatosságot: Egy Tanuló a' Mészárszékek előtt sebessen elmenvén, egy gyermeket, ki elejébe akadt, vigyázatlanságból a' gyalogok' útjáról letaszított, hanem azt ugyan ő fel is emelte. Egy Mészáros legény, éppen a' Mészáros' fia a' Tanulót gorombán megtámodja, hogy mit keres ott az emberek közt, takarodjék onnét, mert rosszúl járhat. A' Tanuló is hasonló hangon kezd beszélni, a' Mészáros fiú azonközben nem késedelemzik fenyegetődzésének telyesítésével, pofontsapja a' Tanulót, ez azt visszaadja, amaz ezt megragadja 's az utza' közepire kilodítja; a' Tanuló a' hazafiakhoz szaladván, őket, mi történt, tudositja; ezek azonnal a' Prorektorhoz szaladnak elégtételért, a' Prorektortól oly választ kapnak, hogy a' városban fennálló Politziai törvények szerént néki ilyen dologban igasságot tenni nintsen hatalma, hanem mennyenek a' Politziai Tiszti karhoz; ehez ők elmentek, de nem nyertek elégtételt; ezért megmérgeződven meghatározzák, hogy majd fognak hát ők a' magok venni; vettek is; estve az utzára kiállván, kiáltották: Bursche heraus! egyszerre néhány százra telt a' számjok 's in massa azonnal a' Mészáros fiu apja' házára mentek, oda berontottak, első felindulással sok rendetlen-

séget tettek, a' ház' fedeleit letépték, ablakait, a' szobákban talált portékákat, tükröket, 's a' többi, öszszetörték. Fegyveresen lévén senki elejekbe nem mert állani. A' Magistratus és a' Politziai Elöljárók azonnal tudósítást tettek Hennoverába, 's onnét segítségét 's tanácsot kértek, hogy mit tsináljanak? Az Országlóság haladéknélkül egy Biztost küldött Göttingába, hogy a' tsendességet állítsa vissza, 's mindeneket megvizsgálván tegyen igazságot. A' Biztos Nordheimbol katonaságot hozván magával, a' tsendesség' helyreállításának munkáját azon kezdette, hogy mihent megszállott, parantsolatot adott-ki, hogy azokat, kik a' Mészáros' házánál történt lár-mában Korifeusok voltak, haladék nélkül adják kézhez, 's egyéberánt viseljék tsendesen magokat. Egyszersmind hirdetést ragasztatott-ki az utzák' szegleteire, melyben tudtokra adta a' tanulóknak, hogy mihelyest tsak négyen öszszetsoportoznak az utzákon, azonnal széllyel veri őket a' katonaság, 's átaljában, hogy minden öszszetsoportozásnak büntetés legyen a' következése. Göttinga ezen szempillantattól fogva egy ellenség által megszállott városhoz hasonlított. A' Huszárok és Gyalogság, kiket a' Biztos magával oda hozott, a' szabad ég alatt tanýáztak; a' Huszárok kivont kardal lovaglottak le 's fel az utzákon és piatzokon, a' gyalogok pedig bajonétosan járkáltak le 's fel. A' Tanulók azonban, se' a' Korifeusokat ki nem adták, se' pedig egyéb tekintetben nem engedelmelkedtek a' Politzia' parantsolatjának, 's öszszetsoportoztak. A' Huszárok tehát széllyel kezdték oszlatni az itt-ott előltalált magános tsoportokat; a' Tanulók is elkövettek a' katonaság' boszszantására a' mit tudtak, 's ekképpen egész egy tsatázási ábrázatba öltözött a' tsendességnek helyreállítására czélzó munka. A' köz

ügy' védelmezése foglalta-el minden Tanulónak elméjét; ennél egyéb nem fogott elméjében. Az egész tanuló sereg fegyvert fogott és in massa kiállott a' síkra. Minden szép móddal való próbatételek elkövettek; a' katonaság parlamentirozáshoz kezdett, 's megintette a' Tanulókat, hogy oszoljanak szélyel. Ezek nem engedelmelkedtek. A' Huszárok kommandiroztattak, hogy vágjanak-be. Sok Tanulókat a' lovak letapodtak, sokan sebet kaptak. De ők is bátran védelmezték ám magokat, 's drágán fizettették a' kiöntött vért. Mint mondják két Huszár elesett és sokan sebet kaptak, 's végre is a' Tanulók gyözedelmelkedtek volna, sokaságok által, ha tsak ezen egy Svadron Huszársággal lett volna bajok, hanem a' gyalogság' bajonétjai előtt megfutamodtak 's elszéledtek, 's a' következett napon *in massa* mind oda hagytak Göttingát, 's így a' tanulás egészszen félbe szakadott.

* * *

A' Pruszsus Király Jul. 30-dikán estvéli 7 órafelé Petersburgból Berlinbe visszaérkezett. A' Koronaörökös, az özvegy Császárné neve' napjának Augustus' 5-dikének innepén jelen lenni kívánván, még ott maradt, de 6-dikban ő K. Hercegsége is vissza indul onnét.

Á n g l i a.

Lord Castlereagh Sept. elején Angliából a' száraz Európába által evezni, 's az Aachen-i gyűlésen jelen lenni, de November' elejére Londonba ismét visszaérkezni szándékozik, melyhez képpent nem gondolják, hogy addig a' Parlamentum' ülései elkezdődjenek.

Az Admiralitás kemény perantsolatot hirdettetett-ki azon tengeri prédáló hajók ellen, mellyek az Anglus kereskedő hajókat bántani mérészlak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Ungvárról így irtak hozzánk Jul. 15-dikén: —

Julius' 12-dik napja Ungvár városára nézve egy különös, 's örvendetes nap vala, fennmarad örökösen az emlékezte a' Munkátsi Megye' Cronicájában tsak azért is, hogy rég' óhajtott kedves fő Pásztorát hiv kebelébe hozván, nyoltz esztendeig tartó árvaságának véget vetett.

Ezen nap tudni illik F. T. P o t s y E l e k Munkátsi Püspök ő Nagysága a' Cathedralis templomba való pompás bémene-telét 's fényes iktatását örvendetesen in-nepelte, mély bényomást tett ezen So-lennitás minden hivek szivében, mert nagy nyughatatlansággal régölta várták ezen szempillantásnak jöttét, öröm köny-vekbe borult mind azoknak szeme, kik a' hosszú várokozásban el valának lan-kadva.

Annak, hogy ezen Solennitás mos-tanáig halasztódott, az az oka, hogy, jól lehet F. T. P o t s y E l e k ő N.sága még 1816-dik esztendőben Mártzius' 22-dikén ő Felsége által Munkátsi Püspökké ke-gyelmesen kijegyeztetett légyen; a' Ro-mai Bullák késedelmezvén, tsak Nov. 7-dikén 1817-ben Belényesben V u l c á n S á m u e l Nagyvárad Püspök ő Nagysá-ga által szentelődhetett-fel. De a' mos-toha idő még most sem engedte, hogy a' Munkátsi Megye rég' óhajtott Pászto-rát annak módja szerént fogadja, 's tisztelje, mert kedves Pásztorát szentelődé-se alkalmatossággal egészségének oly vál-tozása érte, hogy a' negyed nápos hi-deglelés mérgét tsak a' mostani nyár melege üzhette-ki. Előbbi egészségét va-lamennyire vissza kapván ő Nagysága, minden gondolatait arra fordította, hogy még hátra lévő Actusát véghez vihesse.

Annak okáért, jóllehet sem szándéka nem vala, sem a' környulállásai nem engedték, hogy pompás, 's költséges Intro-ductiot tartson, még is hogy ezen Actust fényessé tegye, az Ungh Vármegyében lakozó minden Uri Rendeket ezen innep-re irással meghívta. Számos is volt nem tsak az Uri Vendégeknék száma, hanem a' nép sokasága is, annyira, hogy a' Cathedralis Templom, noha egyéb eránt tágos, 's bő, de ezen czeremonia alatt tartandó ájtatosságra, minden valláson, 's renden lévő öszszegyült nép sokaságá-ra nézve minden Chorusaival egygyütt szoros 's szük vala.

A' pompa reggeli kilentz órakor vet-te kezdetét, midőn az egész Papi Kar harangszó közben fényes processióval a' Püspök Residentziájába ment, hogy a' Püspök ő Nagyságát ugyan olly pompával a' Templomba vezesse.

Minekutánna a' Püspök úr az isteni szolgálatra felöltözött volna, Fő Tiszte-lendő Papp Basilus Munkátsi Káptalan nagy Prépostja agy fontos Előljáró beszéddel megelőzte a' Cs. K. Collatio-nális Levélnek 's a' Romai Bulláknak fenn szóval való olvasását.

Ezek utánn ugyan azon tisztelt Pré-post úr egy gyökeres, 's jelenvaló innepre tárgyazó beszédet tartott, mellyre a' Mélt. Püspök felelet gyanánt, valamint a' Káptalanbéli úraknak, úgy a' külső Clerusnak is a' maga terhes kötelességé-nek szoros, 's pontos végbe vitelét rövi-deden, de szivrehatóképpen ajánlotta; sőt a' hiveket is anya Orosz nyelven atyai szavakkal megszóllította.

Melleyek végződévén a' Sz. Liturgia kezdődött, 's a' nevendék papságnak mind két Choruson való szép éneklései közt, számos adstansokkal, tsinos rendel 12 óra tájban T e D e u m l a u d a m u s énekel el is végződött.

Vége lévén az isteni tiszteletnek a' Mélt. Pöspök szokott egyházi szertartással a' miséző Papságtól a' maga Residenziájába felkisértetett, a' hol számos Uri vendégek, úgy mint: Mélt. Báró Vétsey Miklós ö. Excellentiája, Ungh Vármege' minden Tagjai, Camara 's Korona Tisztség, Káptalanbéli úrak, Theologiai 's Gymnasiumbéli Professor úrak, 's külső Parochusok öszveséggel mint egy 110 Uri vendégek, nem úgy fényes, 's költséges, mint víg ebéddel megvendégeltettek.

A' víg vendégséget a' Tek. Fekete Imre Unghvári Gymnasiumi Director úrtól különösen ezen alkalmatosságra készített szép Pásztori Deák Verseknél válogatott ifjak által örvendetes tapsolások közt tett dicséretes elmondásárekesztette-be.

* * *

Budáról Aug. 6-dikán irták, hogy a' K. Magyar Penziós Intézet, Borsodi és Katymári Latinovics János Kir. Helytartószéki Tanácsos úrnak előlülése alatt Jul. 26-dikán rendszerént való fél esztendeji ülését tartotta. Ezen, a' tisztviselőkre, özvegyekre, és árvákra nézve nagyon hasznos Intézetnek időrövidőre való gyarapodását ekképpen mutatta-ki az ezen ülésben a' múlt esztendőről tétetett számadás: Az intézet' tagjai 29-tzel szaporodtak; tagjainak egész száma már 504-re telt. Systematizáltatott, 1-ső és 2-dik szakaszbeli, 500 — 200 — 150 és 100 forintokból álló penziokat, négy elnyomorodott és a' szolgálat-tételre alkalmatlanná lett tagok, 62 özvegyek és 9 árvák kapnak. Egész vagyona áll 245,182 forint és 23 krajtzár summából.

B é t s.

Itt Augustusnak vagy két első hivesessős napjai után, az előbbeni rekkenő melegek ismét beállván, folyvást tartanak.

*

*

*

A' Károly ö. Cs. Fő Hertzegsége Hitvесе a' betegágyas Henrika Fő Hertzegaszszony, és kedves szülöttje a' kisded Fő Hertzeg, mind ketten olyan jó egészségben vagynak, mint tsak ilyen állapotban ennyi időre kívánni lehet, melyre nézve e'hónap' 7-dikén utólszor adott-ki közönséges jelentést felőllok az Udvari Orvos.

H a z - e l a d á s.

Miskolczon a' piatz uttzán, leg jobb helyen, és a' leg újabb izlés szerént már tsak nem egészen felépült 's kő-sindel-vel fedett egy új ház eladandó. Mellynek egészséges, és szép kinézésén kívül tágas udvara 's kertje is van, a' melly alatt a' Szinva vize folyik, az épület fel ház, öszveséggel az alsó és felső tractuson vagyon 6 egészen elkészült szoba, egy konyha, és egy kamara, az épületnek a' piatzra néző része alatt egy hármas pintze, fa, és kotsi szin, hat még el nem készült szoba, két konyha és egy pintze, az udvar kertel együtt 66 öl hosszúságu, és 6 $\frac{3}{4}$ öl szélességü. Mind ezeken felől van ezen épületben még egy a' piatzra nyiló mind külsőképpen bátorságosan mind belsőképpen minden megkivántatókkal csinosan elkészült bolt, és ennek végébe egy magazin. A' ki ezen házat megvenni szándékozik, jelentse magát, Miskoltsi Kereskedő Dursza Miklós Urnál.

*Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Augustus' 7-dikén 219 $\frac{7}{8}$ — 8-dikén 218 $\frac{1}{2}$ — 10-dikén 217 $\frac{2}{3}$ — forintot.*